

Nr 399

Av herrar Nyberg och Tobé, om bättre information till sakägare vid vissa förordnanden enligt naturvårdslagen.

Enligt 19 § naturvårdslagen äger länsstyrelse förordna att nybyggnad, upplag eller annat arbetsföretag av visst slag, som ej omfattas av tillståndstvång enligt 18 § i samma lag, icke må utföras inom visst område utan länsstyrelsens tillstånd, om det kan komma att »i väsentlig mån skada landskapsbilden». Vidare föreskrivs bl. a. att länsstyrelsen må i samband med tillstånd »meddela sådana föreskrifter att företagets menliga inverkan på landskapsbilden såvitt möjligt begränsas eller motverkas».

Ehuru naturvårdslagen ännu har varit i kraft endast en kortare tid har vissa erfarenheter av dess verkningar kunnat göras. Det har bl. a. visat sig att förordnanden enligt 19 § har väckt en viss irritation hos berörda kommuner och markägare. Ett flertal överklaganden har gjorts. Vad man främst vänt sig emot har varit att markägarna icke blivit underrättade om det utfärdade förordnandet på ett som de själva anser tillfredsställande sätt. Därutöver synes besvären i vissa fall grunda sig på missuppfattningar angående tillståndstvångets innebörd. Tolkningen har ofta varit den att inga som helst företag av den art som omnämndes i vederbörande paragraf får förekomma under den tid förordnandet gäller.

Det synes vara av vikt att anledningarna till missuppfattning om lagens innebörd och tillämpning undanröjes. Länsstyrelsernas beslut överklagas nu på grund av dålig information, och besvären leder då i regel icke till någon ändring. Naturvårdslagen bygger i princip på att goda kontakter skall förekomma mellan myndigheter och markägare, men handläggningen av dessa ärenden har skapat onödig irritation. I den mån klarläggande detaljer icke kan inrymmas i själva naturvårdslagen bör det ske genom bestämmelserna i tillämpningskungörelsen.

Beträffande 19 § sägs i 11 § naturvårdskungörelsen att i fråga om förordnanden enligt 15 och 19 §§ naturvårdslagen »äga bestämmelserna i 6 § första och andra styckena denna kungörelse motsvarande tillämpning». Dock fordras ej att särskilda underrättelser tillställas markägarna. I 6 § naturvårdskungörelsen stadgas att föreskrift enligt 8—10 §§ naturvårdslagen eller förbud enligt 11 § samma lag skall ofördröjligen meddelas i länskungörelserna och tillställas varje känd sakägare, vars rätt berörs av beslutet. I den mån så finnes erforderligt skall beslutet även kungöras

i tidning med spridning inom orten eller tillkännages på annat sätt. Avskrift av beslut skall tillställas bl. a. kommunen.

Skillnaden är alltså att förordnande enligt 19 § icke behöver meddelas sakägarna. Detta undantag kan vara motiverat av att 19 § icke innehåller lika tvingande bestämmelser som 8—10 §§ och 11 §, vilka avser bildande av naturreservat. I praktiken innebär det dock att markägarna icke får meddelande om tillståndstvånget på annat sätt än genom kungörelser i tidningarna och detta endast »om så finnes erforderligt». Detta måste anses vara otillräckligt.

Som förut antytts måste det anses vara av stor vikt, att berörda kommuner och markägare på ett tidigt stadium erhåller full kännedom om innebörden av ett utfärdat eller planerat förordnande, även när det sker enligt 19 §. Goda skäl talar för att sakägarna underrättas även i sådana fall. Men därutöver vore det säkerligen motiverat att kommuner och markägare blev på ett lämpligt sätt informerade om tillståndstvångets innebörd. Man skulle t. ex. kunna tänka sig att vederbörande intressenter sammankallades till ett särskilt informationsmöte någon tid innan förordnandet utfärdades eller att utställning av förslaget till granskning gjordes på liknande sätt som sker av planer enligt byggnadslagstiftningen.

Enligt vår mening bör en översyn göras av tillämpningskungörelsen för att i den mån det är möjligt tillgodose här framförda önskemål. En sådan översyn bör lämpligen ske inom jordbruksdepartementet.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om översyn av kungörelsen om tillämpning av naturvårdslagen i syfte att öka möjligheterna till information till berörda sakägare vid förordnanden enligt 19 § naturvårdslagen.

Stockholm den 26 januari 1966

Olaus Nyberg

Erik Tobé